

Kommunstyrelser
Berörda förvaltningschefer inom
socialförvaltning,

Rekommendation om att anta Överenskommelse om kostnadsansvar för förskrivningsbara hjälpmedel och förbrukningshjälpmedel samt för de medicintekniska produkter som används för vård och omsorg i särskilt boende, dagverksamhet, daglig verksamhet samt socialpsykiatriskt boende

Rekommendation

Storsthlm's styrelse beslutade på sammanträdet den 12 november 2020 att rekommendera kommunerna i länet att anta överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm om kostnadsansvar för förskrivningsbara hjälpmedel och förbrukningshjälpmedel samt för de medicintekniska produkter som används för vård och omsorg i särskilt boende, dagverksamhet, daglig verksamhet samt socialpsykiatriskt boende.

Sammanfattning

En revidering har gjorts av en långsiktig överenskommelse om kostnadsansvar mellan kommun och Region för hjälpmedel och medicinsktekniska produkter. Utgångspunkten i revideringen har varit att förändringarna ska vara så kostnadsneutrala som möjligt jämfört med tidigare överenskommelse. Arbetet har inneburit att förtydliga ansvarsfördelningen så och ta fram pedagogiska bilagor som ska användas i verksamheterna.

En samverkansorganisation föreslås för att underlätta justeringar i överenskommelsen vid förändringar av hjälpmedel och medicintekniska produkter och för uppföljning av överenskommelsen.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund – behov av förtydliganden

Sedan 2015 har kommunerna i länet genom Storsthlm styrelse och Hälso- och sjukvårdsnämnden i Region Stockholm en gemensam politisk styrgrupp för samverkan som kallas VIS (Vård i samverkan). År 2018 gav VIS Storsthlm och hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) i uppdrag att utarbeta förslag till en ny överenskommelse för hjälpmedel och förbrukningsartiklar inom särskilt boende för äldre (SoL), bostad för särskild service för vuxna och daglig verksamhet (LSS) samt socialpsykiatriska boenden.

En styrgrupp samt arbetsgrupp bildades bestående av representanter från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Storsthlm och länets kommuner. Arbetet inleddes med en förstudie som resulterade i att det fanns behov av att se över ansvarsfördelningen för enskilda hjälpmedel och även att utveckla samverkansformerna mellan kommunerna och Region Stockholm i syfte att ansvarsfördelningen för hjälpmedel skulle bli så samstämmiga som möjligt i olika särskilda boendeformer.

Förslaget på ny överenskommelse skulle också förenklas så att ansvaret inom hjälpmedelsområdet koncentrerades till en överenskommelse. Vidare var syftet att effektivisera processen vid behov av förändringar och uppdateringar inom hjälpmedelsområdet. Därför föreslogs en ny samverkansgrupp för hjälpmedelsfrågorna.

Storsthlms styrelse beslutade 9 maj år 2019 att rekommendera kommunerna i Stockholms län att anta den nya överenskommelsen om kostnadsansvar för hjälpmedel samt medicintekniska produkter som används för vård och omvårdnad i särskilt boende, dagverksamhet och daglig verksamhet. Under hösten 2019 visade det sig att några kommuner efter ytterligare granskning ansåg att förslaget behövde konkretiseras ytterligare för att undvika otydligheter i ansvarsfördelning då många användare behövde koppla till denna. Vid ett möte 31 oktober år 2019 mellan representanter från socialtjänstnätverket och Region Stockholm beslutades att förslaget på ny överenskommelse daterad 9 maj år 2019 skulle revideras ytterligare.

En ny arbetsgrupp med representanter från kommunerna och från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen inom Region Stockholm samt Storsthlm har arbetat med att förtydliga en del skrivningar, inga ändringar i ansvarsfördelningen eller kostnadsansvar har gjorts.

Den 11 mars 2020 skickades en ny version ut på en tjänstemannaremiss till kommunerna. Utifrån svaren har ytterligare förtydliganden i ansvarsfrågan hanterats.

Beräkning av kostnader – ny överenskommelse blir kostnadsneutral

Utgångspunkten i arbetet med en ny överenskommelse är att förändringarna ska vara kostnadsneutrala för alla parter. En särskild fråga från kommunerna har varit hur kostnaderna beräknades, vilket gjordes i förstudien under år 2018.

De föreslagna förändringarna i kostnadsansvar har bedömts vara praktiskt genomförbara och samtidigt sammantaget innebära en kostnadsneutralitet (se nedan).

I förstudien identifierades ytterligare hjälpmedel där kostnadsansvaret skulle kunna förändras men slutsatsen var att dessa förändringar inte skulle vara kostnadsneutrala. Arbetsgruppen har inte kunnat göra ytterligare beräkningar när det gäller

kommunernas kostnader, eftersom kommunerna bedömdes ha svårt att särskilja specifika kostnader för enskilda hjälpmedel.

Kostnadsförändringar

- Antidecubitusmadrasser föreslås övergå från regionen till kommunen. Kostnadsberäkningen är gjord utifrån regionens kostnader för år 2017 för antidecubitusmadrasser som förskrivits i särskilda boende enligt SoL. Kostnaden för regionen år 2017 var 6,5 mkr.
- Övriga förändringar (ätapparat, bokstavstavor, presentationsmaterial och specialrullatorer) som föreslås övergå från regionen till kommunen kostade totalt 14 tkr för regionen för år 2017. Regionen föreslås ta över den totala kostnaden för komfortullstolar. Kostnadsberäkningen är gjord utifrån ett antagande om att regionen år 2017 hade 75 procent av kostnaden och kommunerna 25 procent av kostnaderna. Kostnaden för 2017 beräknades till totalt 5 mkr för kommunerna.
- Kostnaden för PEG etcetera föreslås övergå till regionen. Kostnadsberäkningen är gjord utifrån Nacka kommuns kostnader för år 2017 som bedömdes vara 600 tkr.

Konsekvensändringar för andra överenskommelser

I den nya överenskommelsen samlas ansvarsfördelningen inom hjälpmedelsområdet ihop till en överenskommelse, istället för flera olika. Det innebär att när den nya överenskommelsen antas, så upphör tre gamla överenskommelser att gälla, och konsekvensändringar görs i ytterligare en överenskommelse.

Följande tre överenskommelser upphör när den nya överenskommelsen antas:

- Kostnadsansvar för hjälpmedel i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS from 2015-10-01 (2015-05-20)
- Förtydligande av kostnadsansvar avseende överenskommelse om tekniska hjälpmedel (2004-08-20)
- Ansvarsfördelning för hjälpmedel i särskilda boendeformer (1997-02-25)

Överenskommelsen "Sammanhållen vård och omsorg för äldre" (maj 2015) revideras som en konsekvens av den nya hjälpmedelsöverenskommelsen:

- Två delöverenskommelser utgår
- Uppenbara uppdateringsbehov har åtgärdats (t ex hänvisning till aktuella lagrum)

Övergripande överenskommelse om vård och omsorg

Arbete pågår med en övergripande överenskommelse om vård och omsorg som förväntas bli klar för antagande under år 2021. Överenskommelsen kan komma innehålla övergripande principer som kommer gälla även för andra befintliga överenskommelser mellan regionen och kommunerna.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i Storsthlm styrelse. Kommunerna fattar beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling till Storsthlm.

Beslut om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande.

Överenskommelsen börjar gälla tre månader från att alla parter beslutat anta överenskommelsen.

Svarsperiod

Storsthlm önskar få kommunernas ställningstaganden senast den 31 maj år 2021 med e-post till registrator@storsthlm.se.

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av processledare Håkan Wramner, hakan.wramner@storsthlm.se.

Bilagor

1. Ny överenskommelse
- 2-5. Bilagor till ny överenskommelse
6. Gällande överenskommelse om vård och omsorg för äldre med uppdateringar

Med vänlig hälsning

Mats Gerdau
Förbundsordförande Storsthlm

Madeleine Sjöstrand
Förbundsdirektör Storsthlm